

Informacja z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii Gminy Dąbrowa Białostocka za rok 2009

I. Wstęp

Nadużywanie wszelkiego rodzaju używek stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych, a jego skutki sięgają głęboko do różnych sfer życia, będąc przyczyną wielu problemów rodzinnych. Szkody zdrowotne wywołane uzależnieniami nie ograniczają się do szkód występujących u osób chorych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Często rodziny osób uzależnionych żyją w stanie ciągłego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń, określanых mianem współuzależnienia.

Szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne wynikające z nadużywania alkoholu są przedmiotem szczególnej uwagi w naszej gminie. Zgodnie z ustawą o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy, a podstawą zdecentralizowanego systemu jest program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który zgodnie z art. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy i finansowany ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2009r. były to środki w kwocie **144.745,29 zł**. Program którego niniejsze sprawozdanie dotyczy został uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej Nr X/69/07 z dnia 19 grudnia 2007r. zmienioną Uchwałą Nr XIV 106/08 z dnia 22 kwietnia 2008r.

Organem inicjującym zadania Gminnego Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Białostockiej powołana przez Burmistrza Dąbrowy Białostockiej Zarządzeniem Nr 4/08 z dnia 16 stycznia 2008r. Głównymi celami programu było stawianie takich celów jak:

Cele strategiczne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz ich zmniejszenie
2. Zwiększenie skutków rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych,
3. Zwiększenie świadomości społecznej motywującej do leczenia,
4. Objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych od alkoholu,
5. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

Cele operacyjne

1. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych,
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem,
3. Wdrożenie skutecznych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

II. Sprawozdanie merytoryczne.

W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brały udział następujące jednostki działające na terenie tutejszej Gminy:

1. Urząd Miejski w Dąbrowie Białostockiej.
2. Komisariat Policji
3. Poradnia Leczenia Uzależnień
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
6. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
7. Szkoły Podstawowe i Gimnazja
8. Parafie Rzymsko-Katolickie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 11 posiedzeń na których to rozpatrywała :

1. Wnioski o leczenie odwykowe.
2. Opiniowała wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności z Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej Nr IV/29/2003 z dnia 11 lutego 2003 zmienioną Uchwałą Nr XVII/133/08 z dnia 23 września 2008r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży, sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Dąbrowa Białostocka.

Komisja rozpatrzyła 35 wniosków dotyczących leczenia odwykowego i przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące z osobami uzależnionymi.

Wnioski o leczenie odwykowe rozpatrywane były na podstawie pism:

- Komisariatu Policji, a szczególnie po interwencji domowej
- Prokuratury
- Osób indywidualnych, w których rodzinie występuje problem alkoholowy

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na posiedzeniach podjęła następujące czynności:

- w 7 przypadkach występowała z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Sokółce o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie zamkniętym
- w 11 przypadkach umorzyła postępowanie ze względu na dobrowolne zobowiązanie osób uzależnionych o całkowitym zaprzestaniu nadużywania alkoholu.
- w 9 przypadkach zawiesiła postępowanie,
- w 8 przypadkach skierowała na terapię odwykową w Poradni Leczenia Uzależnień w Dąbrowie Białostockiej

Komisja wydała łącznie 19 opinii w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży , w tym 16 opinii pozytywnych i 3 opinie negatywne .Opinie pozytywne obejmowały :

- 7 opinii dot. wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży;
- 1 opinia dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pow. 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży;
- 1 opinia dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych : pow. 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18 % alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży

- 4 opinie dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych : do 4,5 % alkoholu oraz piwa; pow. 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18 % alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży.

- 3 opinie pozytywne w sprawie zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez plenerowych.

Opinie negatywne w 3 przypadkach zostały wydane z uwagi na wyczerpanie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 procent zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Działania Komisariatu Policji w Dąbrowie Białostockiej w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym wśród dzieci i młodzieży, a także ich rodziców prowadzone były w trzech płaszczyznach:

- Działania profilaktyczno-edukacyjne
- Prewencji kontroli miejsc zagrożonych
- Czynności operacyjno-procesowych

Zadania profilaktyczno-edukacyjne realizowali przede wszystkim dzielnicowi. Głównym zadaniem było przeprowadzanie spotkań środowiskowych, przede wszystkim w szkołach. Dzielnicowi odbyli łącznie 21 spotkań ze społeczeństwem, w trakcie których poruszane były problemy alkoholizmu i narkomanii. Jednym z celów było zapewnienie współdziałania ze strony szkół, innych zainteresowanych instytucji i rodziców oraz większa aktywność w zwalczaniu zjawisk patologicznych. Realizacja przedsięwzięcia skutkowała odnotowaniem 1747 interwencji z których zatrzymano 84 osoby celem umieszczenia w Izbie Wyrzeźwień, lub pomieszczeniach dla osób zatrzymanych w KPP Sokółka do wyrzeźwienia. Wobec tych osób w 37 przypadkach wystąpiono z wnioskami do Komisji o zmotywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego.

Kontrolą prewencyjną ze strony służb patrolowych objęte były przede wszystkim lokale gastronomiczno-rozrywkowe, rejony szkół i obiektów komunikacji publicznej oraz miejsca dyskotek, w sezonie letnim - miejsca wypoczynku. Wobec reakcji na łamanie przepisów spożywania alkoholu w miejscach do tego niewyznaczonych ujawniono 57 wykroczeń z art. 42 ust 1 ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi z czego 27 skutkowało skierowaniem wniosków o ukaranie do Sądu, w 12 zastosowano postępowanie mandatowe, a w 18 wykroczeniach zastosowano pouczenia. Spostrzeżenia z tych służb zainicjowały działania profilaktyczne w indywidualnych sprawach nieletnich. Ważnym elementem działań anty-patologicznych były kontrole miejsc sprzedaży alkoholu mające zapobiegać podawaniu alkoholu nieletnim. Pomimo czynności zapobiegawczych ujawniono kilku nieletnich będących w stanie nietrzeźwości i w związku z tym prowadzono czynności zmierzające do ustalenia miejsc sprzedaży alkoholu oraz ich rozpijania.

W czynnościach operacyjno-procesowych brali udział przede wszystkim policjanci Referatu Kryminalnego, którzy ujawnili sprawców sprzedaży alkoholu wbrew przepisom ustawy, a także ujawniono 1 przypadek nielegalnego wyrobu spirytusu oraz 1 przestępstwo narkotykowe. W zakresie ograniczenia nielegalnego handlu alkoholem i środkami odurzającymi podstawową formą działania była w miarę możliwości systematyczna obecność służb prewencyjnych w miejscach gdzie były one dystrybuowane.

Poradnia Leczenia Uzależnień mieszcząca się w Dąbrowie Białostockiej przy ul. Skłodowskiej 15, udziela informacji o :

- programie terapeutycznym dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych
- działalności grupy wsparcia AA i jej spełniającej funkcji dla osób uzależnionych
- działalności grupy AL.-Anon dla osób współuzależnionych
- działalności Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- możliwości uzyskania porad prawnych
- możliwości z korzystania z pomocy socjalnej

W 2009 roku zarejestrowano 116 pacjentów uzależnionych od alkoholu w tym:

- leczonych po raz pierwszy – 48
- skierowanych przez sąd – 83
- skierowanych przez Komisję – 13
- zgłosiło się dobrowolnie – 20
- 2 osoby uzależnione od leków nasennych i uspokajających
- 14 osób współuzależnionych

Udzielono 54 osobom porad lekarskich, 448 porad indywidualnych, 624 osób wzięło udział w terapii grupowej oraz wystawiono 4 skierowań na leczenie odwykowe stacjonarne oraz 9 wniosków o zmianę sposobu leczenia.

Poradnia Odwykowa współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, pedagogiem szkolnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami społecznymi i sądowymi, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Łomży.

Poradnia prowadzi dokładny rejestr wszystkich pacjentów, kontrole i nadzór leczenia, działalność oświatowo- zdrowotną, terapie indywidualną i grupową dla osób uzależnionych i współuzależnionych, oraz program psychokorekcyjny dla kierowców.

W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej mieszczącej się w Dąbrowie Białostockiej w 2009r. przeciwdziałania dotyczące profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkomanii ukierunkowane były na promocję zdrowego stylu życia oraz modelowania zachowań pożądanych u dzieci i młodzieży i właściwych postaw rodzicielskich.

Adresatami działań profilaktycznych były dzieci i młodzież oraz ich rodzice i nauczyciele.

Dla uczniów odbyły się zajęcia psychoedukacyjne takie jak:

- „Wartości w naszej klasie” - wstęp do rozmowy z klasą , jako profilaktyka zachowań niepożądanych- szkoły podstawowe
- Zanim wyjdę – sekty, narkotyki, alkohol – zagrożenia, które umiem rozpoznawać i im się przeciwstawiać” – szkoły gimnazjalne
- „Ja jako uczeń” - motywowanie do nauki i zdrowego stylu życia – szkoły ponadgimnazjalne
- „Jak sobie radzić ze stresem” – szkoły gimnazjalne
- „Zrozumieć emocje – żyć zgodnie z własną naturą”- szkoły ponadgimnazjalne

Dla rodziców i nauczycieli – wykłady, pogadanki, szkolenia:

- „Problemy dzieci dorastających i sposoby przeciwdziałaniu zagrożeniom związanym z dorastaniem” – rodzice uczniów szkół gimnazjalnych
- „Problemy adaptacyjne uczniów związane ze zmianą środowiska”- rodzice uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych
- „Kto wychowuje nasze dzieci i co z tego wynika?”- rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych
- zajęcia adaptacyjno- integracyjne – forma pomocy uczniom w rozwiązywaniu problemów emocjonalno- społecznych - wychowawcy szkół ponadgimnazjalnych

Prowadzone również były zajęcia warsztatowe dotyczące profilaktyki uzależnień zgodnie ze zgłoszeniami i zapotrzebowaniami placówek.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w Dąbrowie Białostockiej w 2009 roku udzielał pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, w czasie przeprowadzania wywiadów środowiskowych ustalono potrzebę objęcia pomocą 61 rodzin (202 osób) z problemem alkoholowym.

Udzielono pomocy w formie:

- zasiłków okresowych dla 44 rodzin na kwotę 116.351,72zł. (w okresie I-XII),

- zasiłków celowych dla 36 rodzin na kwotę 16.824,50zł. (I-XII),
- zasiłków stałych dla 7 rodzin na kwotę 27.324,49zł.(I-XII),
- opłacenia należności za dożywianie dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole dla 19 rodzin (47 uczniów, I-XII),
- zasiłków celowych w ramach Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących” dla 32 rodzin na kwotę 18.800,00zł.(I-XII),
- żywność dla 61 rodzin

Ponadto w 2009 roku na rzecz rodzin z problemem alkoholowym świadczone było:

1. Poradnictwo specjalistyczne:

- porady prawne,
- sporządzanie pozwów o ustalenie alimentów,
- sporządzanie pozwów o separację,

2. Praca socjalna:

- pomoc przy regulowaniu należności za rachunki,
- pomoc przy dokonywaniu zakupów,
- pomoc przy załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc w załatwianiu pobytu i dotarcia do szpitala
- współpraca z PUP w Dąbrowie Białostockiej w celu ujęcia w ewidencji osób bezrobotnych,
- współpraca z pedagogiem szkolnym, dyrektorami szkół, kuratorami społecznymi i zawodowymi Sądu rejonowego w Sokółce, dzielnicowymi KP w Dąbrowie Białostockiej na rzecz poprawy społecznego funkcjonowania w/w rodzin,
- pozyskiwanie pomocy rzeczowej ze środowiska lokalnego na rzecz rodzin z problemem alkoholowym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Białostockiej realizował programy profilaktyczne z zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkomanii, poprzez imprezy sportowe, edukacyjne, festyny, konkursy.

Odbływały się imprezy sportowo-profilaktyczne pod hasłem:

- „I Ty możesz zostać Św. Mikołajem”- choinka dla dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem

- „Białe Ferie bez używek” – kolonie dla harcerzy, „Sport ucz, baw nas, w feriach miło spędzaj czas”- sztuka w teatrze „CDN” w Białymstoku

Choinka dla osób niepełnosprawnych wspólnie ze stowarzyszeniem „Radość Życia”

Przeprowadzono szereg konkursów i pikników na temat szkodliwości nałogów min:

- Turniej piłkarski Szkół Gminy Dąbrowa Białostocka, „Mikołaju- kres nałogom nadszedł dziś, w świat zabawy z nami idź”

- konkursy plastyczne „Dąbrowa bez nałogów”

- „ Pierwszy Dąbrowski 12 godzinny Bieg Trzeźwości”

- integracyjny pobyt harcerzy w Nierośnie „Miło wspólnie spędźmy czas na nałogi nie stać nas”.

- „ Szybka piłka lepsza niż szybkie piwko”- otwarcie „Orlika”

- „Sport integracją osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym”- województwa podlaskiego

- „Mikołaju- kres nałogom nadszedł dziś, w świat zabawy z nami idź”- turniej piłki szkół Gminy Dąbrowa Białostocka

Profilaktyczną działalność informatyczną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii prowadziły następujące szkoły:

Zespół Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej działalność profilaktyczna opiera się na Szkolnym Programie Profilaktycznym uchwalonym przez Radę Pedagogiczną.

W Szkole Podstawowej uczniowie zapoznali się z tematyką dotyczącą zagrożeń wynikających z sięgania po środki uzależniające, uczyli się jak radzić sobie z agresją i stresem, gdzie szukać pomocy, gdy w domu dzieje się źle, jak się bawić i odpoczywać bez sięgania po środki psychoaktywne.

W styczniu 2009r. w ramach wdrażania do zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania czasu wolnego, szkoła w ramach realizowanego projektu edukacyjnego **NOWE SKRZYDŁA IKARA** zorganizowała wyjazdowy wypoczynek zimowy dla 40 na obozie językowym w Jeleniewie/obok Suwałk. Oprócz zabawy i odpoczynku uczniowie rozwijali swoje umiejętności z języka angielskiego. W ramach tego projektu 172 uczniów szkoły uczestniczyło w czterech wycieczkach krajoznawczych (Góry Świętokrzyskie, Warszawa, Lubelszczyzna, Piastowskim Szlakiem) Równocześnie na terenie szkoły w czasie ferii zimowych organizowane były zajęcia sportowe dla chętnych uczniów w ramach akcji „Biegam, skaczę, rzucam-nie stosuje używek”.

Dziesięcioro uczniów ze środowisk szczególnie zagrożonych patologią udało się wysłać na kolonie letnie organizowane przez Caritas Archidiecezji Białostockiej- do Regła k. Elku i Karasiewa.

Od października 2009r po wakacyjnej przerwie rozpoczęła funkcjonowanie świetlica środowiskowa przy ZSS. W codziennych zajęciach uczestniczy 12 uczniów z klas II- VI. W grudniu odbyło się uroczyste spotkanie opłatkowe dla uczestników zajęć. Uczniowie samodzielnie przygotowywali całe spotkanie. Każde dziecko otrzymało wybrany przez siebie prezent.

W grudniu uczniowie klas 0-VI (ok. 350 uczniów) uczestniczyli w spektaklach profilaktycznych „Czerwony Kapturek”, „Pan Twardowski”.

Zorganizowano wiele konkursów sportowych:

- Stop narkotekom- akcja klas szóstych
- Jesień bez używek- 100 uczniów
- Gwiazdkowy Turniej Skoku Wzwyż-100 uczniów
- Gminny indywidualny trójbój L.A
- Wiosna bez używek- 100 uczniów

We wrzeniu szkoła przystąpiła do ogólnopolskiego programu “ Szkoła bez przemocy”.

W czasie całego roku szkoła systematycznie współpracuje również z Policją, Sądem Rejonowym w Sokółce, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Dąbrowie Białostockiej.

W Gimnazjum im Armii Krajowej działalność w roku 2009 dotycząca problemów alkoholowych i narkomanii obejmowała następujące zagadnienia:

- spektakle i spotkania profilaktyczne,
- spotkanie z policjantami,
- działalność świetlicy środowiskowej,
- wyjazdy młodzieży na wycieczki z programami profilaktycznymi,
- turnieje wiedzy,
- gazetki i wystawki tematyczno- profilaktyczne,
- konkursy wiedzy z zakresu postaw prozdrowotnych,
- zajęcia z tejsze problematyki realizowane w klasach.

W ramach tejsze działalności w roku 2009 ze środków Gminnej Komisji został wystawiony spektakl: „Wyjść poza schemat” który obejrżeli uczniowie klas I i II. Tematyka spektaklu dotyczyła zagadnień związanych z szeroko pojętą profilaktyką i problemami wychowawczymi adekwatnymi do pojawiających się zagrożeń.

W 2009 roku z możliwości uczestniczenia w zajęciach Świetlicy Środowiskowej działającej przy szkole skorzystało 26 uczniów pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. W trakcie zajęć świetlicowych, oprócz systematycznej pomocy w odrabianiu lekcji, prowadzone były również zajęcia praktyczne, na których dzieci uczyły się różnych umiejętności

niezbędnych do radzenia sobie w trudnych domowych i życiowych sytuacjach, jak np. rozwiązywanie konfliktów, rozładowywanie emocji, unikanie sytuacji konfliktowych, radzenie sobie ze stresem. Dla dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Środowiskowej była również zorganizowana wycieczka krajoznawcza do „Parku Jurajskiego” we wsi Jurowce, a także spotkanie opłatkowe z Mikołajem (17.12.2009r.), na którym to dzieci z rodzin dysfunkcyjnych miały możliwość przeżycia tradycyjnej wigilii, przede wszystkim wigilii bez alkoholu. Wiosną organizowane było również spotkanie przy ognisku w celu propagowania zdrowotnego spędzania wolnego czasu.

W ramach przeciwdziałania patologiom, wspierani przez fundusz miejscowej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wysłano na wycieczki i obozy sportowe część uczniów potrzebujących takiej formy wsparcia. Wyjazdy te były jednym z elementów Szkolnego Programu Profilaktycznego. Były to między innymi:

- jednodniowy wyjazd do Druskiennik na Litwie w ramach programu profilaktycznego propagującego zdrowy tryb życia
- jednodniowa wycieczka do Parku Wodnego dofinansowana przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jako nagroda dla uczniów za aktywne włączanie się w przedsięwzięcia profilaktyczne realizowane w szkole w roku w roku szkolnym 2008/2009
- dwudniowa wycieczka do Warszawy na której oprócz turystycznych atrakcji realizowany był program profilaktyczny (prelekcja na temat uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu oraz skutków spożywania alkoholu przez młodego człowieka, pogadanki i dyskusje mające na celu uwrażliwienie młodzieży na szkodliwość i zgubność nałogów alkoholowego nikotynowego),
- zgrupowanie profilaktyczno- sportowe w Supraślu, na które dofinansowanie z funduszu otrzymało 7 uczniów szkoły;
- zgrupowanie profilaktyczno- sportowe w Augustowie, na którym zorganizowano m.in. konkurs plastyczny na plakat antyalkoholowy i prowadzono o uzależnieniach; dofinansowaniem z funduszu Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych objęto wówczas 17 uczniów szkoły.

W roku szkolnym gimnazjum zostało wytypowane przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku do realizacji pilotażowego projektu za zakresu profilaktyki uzależnień pt.: „Szkoła dobrego wyboru”. W 2009 roku w ramach realizacji tegoż projektu przeszkolono pedagoga szkolnego. W tym roku szkolnym, tak jak w ubiegłych latach, gimnazjum kontynuuje również udział w akcji „Szkoła bez przemocy”, w ramach tejże akcji przeszkolono psychologa gimnazjum, którego tematem było „Reagowanie na agresję” (realizacja założeń akcji tj. szkolenie dla nauczycieli ZSS w Dąbrowie Białostockiej i Gimnazjum w Różanymstoku, oraz warsztaty dla uczniów odbędą się w roku 2010).

Oprócz opisanych wyżej elementów profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej realizowanych przez nauczycieli naszego gimnazjum, należy wymienić także te działania, które w sposób pośredni, poprzez stworzenie alternatywy sięgnięcia po te używki, chronią dzieci przed tego typu zagrożeniami, jak np. organizacja zabaw tanecznych, ognisk klasowych, konkurs karaoke, wyjazdy na lodowisko i basen, zawody sportowe, m.in. mikołajkowy turniej skoku wzwyż na którym nagrody sponsorowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jak co roku, tak i również w roku 2009 zajęcia z problematyki uzależnień realizowane były w oparciu w księgozbiór i wideotekę zgromadzoną w bibliotece szkolnej, na godzinach wychowawczych, czy na lekcjach języka polskiego (zajęcia o asertywności). Przeprowadzane były również indywidualne rozmowy z uczniami eksperymentującymi z używkami oraz prowadzono poradnictwo dla rodziców tych uczniów.

Warto też wspomnieć o cyklu zajęć integracyjnych realizowanych we wszystkich klasach I przez psychologa szkolnego, programach profilaktycznych „Dlaczego stop narkotykom”, oraz „Stop cyberprzemocy” realizowanych przez pedagoga szkolnego, jak też o spotkaniach klas I z policjantką z Wydziału Prewencji i Przestępczości Nieletnich poruszające między innymi tematykę używania środków zakazanych przez prawo.

Gimnazjum nr 2 w Różanymstoku zrealizowało następujący program profilaktyczny:

- napisanie przez kółko teatralne scenariuszy scenek ośmieszających stosowanie używek i zostało wystawione na Dzień Wiosny
- przeprowadzano szkolne turnieje i zawody sportowe
- „Nie używkom”- konkurs plastyczny
- przygotowano spektakl słowno-taneczny „Bądź sobą”, z którym wystąpiono na festiwalu małych Form teatralnych pod hasłem „Dramat i tragedię pozostaw teatrowi” w Białymstoku
- dyskoteka integracyjna z „Dziećmi Ulicy” z Ugandy
- dla liderów klas zorganizowano trzydniowy biwak rekreacyjno-sportowy w Ośrodku Rekreacyjno-Wypoczynkowym w Serwach, gdzie uczono się współdziałania w grupie, organizacji gier i zabaw w plenerze i w obiektach
- Sportowy Dzień Dziecka, podczas którego uczono młodzież spędzania wolnego czasu na sportowo

Przeprowadzony projekt podniósł świadomość uczniów w zakresie zachowań prozdrowotnych, przyczynił się do nabycia umiejętności organizowania czasu wolnego bez alkoholu i narkotyków, pozwolił na wypracowanie nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów i radzenia ze stresem.

W Szkole Podstawowej w Bagnach w ramach realizacji programu dotyczącego przeciwdziałaniu problemom alkoholowym i narkomani zrealizowano następujące działania:

- na lekcjach wychowawczych przeprowadzono pogadanki na temat profilaktyki uzależnień.
- uczniowie klas IV-VI przygotowali plakat na mikołajkowy turniej piłki Nożnej na temat szkodliwości picia alkoholu i palenia tytoniu .
- realizowano projekt „Żyj zdrowo”

W Szkole Podstawowej w Nierośnie w 2009r na zajęciach poruszane były problemy związane z przeciwdziałaniem problemom alkoholowym i narkomani. W klasach nauczania zintegrowanego i klasach 0-VI, w trakcie realizacji poszczególnych bloków tematycznych dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa były prowadzone rozmowy, pogadanki na temat wpływu alkoholu i narkotyków na organizm. Omawiano propozycje ciekawego spędzania czasu wolnego z przyjaciółmi i rodzina bez alkoholu.

Powyższe problemy były poruszane w godzinach wychowawczych, lekcjach przyrody, religii, zajęć wychowania fizycznego i innych. Na powyższych lekcjach w formie dyskusji , pogadanki i informacji przekazywane były problemy i zagrożenia związane z wpływem alkoholu, tytoniu i narkotyków na organizm człowieka, uczniowie zastanawiali się jak należy pomagać ludziom uwikłanym w nałogi. Na spotkaniach z rodzicami również były poruszane tematy alkoholizmu i narkomani, jak i inne problemy zdrowotne.

W szkole jest realizowany również program przeciwdziałania agresji, na którym są również poruszane tematy związane z problemami alkoholowymi, paleniu papierosów i narkomani.

Szkola Podstawowa w Reszkowcach realizowała następujące zadania wynikające z realizacji programu profilaktycznego i wychowawczego:

- pogadanki przeprowadzone na godzinie wychowawczej na temat szkodliwości palenia tytoniu, uzależnień od narkotyków i alkoholu,
- uczniowie przygotowali plakaty związane z tematyka szkodliwości uzależnień, udostępniono uczniom materiały informacyjne z zakresu uzależnień.

W Szkole Podstawowej w Różanymstoku z analizy dokumentów szkoły, księgi, protokołów i dzienników lekcyjnych oraz rozmów z nauczycielami i rodzicami nie zaobserwowano wśród uczniów picia alkoholu, palenia papierosów i spożywania narkotyków.

Szkoła systematycznie realizowała zadania wynikające z funkcji wychowawczej i opiekuńczej. W ramach profilaktyki realizowano program wychowawczy i profilaktyczny.

Tematyka dotycząca problemów alkoholowych i narkomanii była realizowana przez wychowawców na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasowego.

Uczniowie klas IV- VI obejrzelili filmy: "Alkohol droga donikąd", "Kokaina i amfetamina, a organizm człowieka".

W ramach realizacji programu profilaktycznego szkoła starała się zachęcić uczniów do pożytecznego spędzania czasu wolnego bez papierosów i narkotyków. W tym celu zorganizowała wycieczki dla uczniów do Kadzidłowa, Galindii i Augustowa. Dzieci miały również okazję zobaczyć w teatrze w Białymstoku przedstawienie „Pinokio”, odbył się także wyjazd do kina, teatru wielkiego w Warszawie. Szkoła współpracuje z Siostrami Salezjankami w Różanymstoku. Wspólnie zorganizowano kolonie letnie w Elblągu dla dzieci z Parafii. Organizowano dla uczniów spotkania z policjantami, w czasie których rozmawiano na temat bezpieczeństwa oraz szkodliwości alkoholu, papierosów oraz narkotyków.

W ramach zajęć pozalekcyjnych w szkole funkcjonowała świetlica, chór szkolny i koła matematyczne, informatyczne, plastyczne, sportowe, miłośników Jezusa. Na zajęciach pozalekcyjnych uczniowie mogli rozwijać swoje zainteresowania i pożytecznie spędzać czas.

Szkoła Podstawowa w Zwierzyńcu Wielkim oprócz realizacji Programu Wychowawczego oraz Programu Profilaktyki Szkoły i zawartych w nich działów dotyczących uzależnień wychowawcy realizują Plany Wychowawcy Klasowego oraz programy autorskie o następującej treści:

- pogadanki na temat higienicznego trybu życia
- najpoważniejsze niebezpieczeństwa okresu dorastania (skutki picia alkoholu, kształtowanie postaw asertywnych)
- organizacja czasu wolnego – sport -TAK, alkohol, narkotyki, nikotyna – NIE
- dlaczego nałogi są szkodliwe
- program Edukacji Prozdrowotnej realizowany w klasach, mówienie nałogom- Nie
- uczymy się żyć zdrowo i bezpiecznie- poznanie substancji szkodliwych dla organizmu
- Na Zdrowie – program edukacji prozdrowotnej realizowany na lekcjach przyrody- przyczyny i skutki używania środków psychoaktywnych

Szkoła organizuje wiele imprez środowiskowych w celu ukazania kulturalnego spędzania wolnego czasu, zapraszano do szkoły studia artystyczne z przedstawieniami dotyczącymi w/w tematów.

W dniu 14 czerwca odbył się Festyn zorganizowany przez Sp. Zwierzyniec Wielki, Parafię Rzymskokatolicką p.w. NMP w Zwierzyńcu Wielkim, CARITAS oraz Akcję Katolicką. W festynie uczestniczyli nauczyciele oraz uczniowie wraz z rodzicami i zaproszeni goście.

Za cele postawiono sobie:

- budowanie więzi rodzinnych i właściwych relacji między rodzicem, a dzieckiem poprzez wspólną rodzinną zabawę
 - rozbudowanie w dziecku potrzeby ruchu jako antidotum na siedzący tryb życia
 - inspirowanie dzieci i rodziców do działalności ruchowej poprzez ciekawe i atrakcyjne form działalności ruchowej
 - ukazanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu w gronie rodzinnym bez nałogów
 - integracja środowiska lokalnego
- podczas w/w festynu zostały przeprowadzone konkurencje sportowo-zabawowe w których wszyscy otrzymali atrakcyjne nagrody. Podczas wspólnej zabawy, pomimo

deszczowej pogody panowała atmosfera integrująca zarówno rodziny jak i środowiska lokalnego. Ukazany został ciekawy sposób spędzania wolnego czasu bez alkoholu.

W Zespole Szkół im. Gen. Nikodema Sulika w Dąbrowie Białostockiej w ramach programu wychowawczego i profilaktycznego podjęto następujące działania profilaktyczne dotyczące zwalczania problemów alkoholowych i narkomanii:

- kampania informacyjna w postaci rozplakatowania szkoły i rozdawania ulotek "szkoła wolna od uzależnień"
- spotkania w klasach z prokuratorem i funkcjonariuszami policji, którzy wygłosili prelekcję o skutkach i konsekwencjach pożywania alkoholu przez osoby nieletnie, z naciskiem na konsekwencje prawne dla młodego człowieka
- na godzinach wychowawczych wychowawcy, pedagog i pielęgniarka realizowali tematykę uzależnień
- przy współpracy miejscowej policji pedagog szkolny przeprowadził ankietę wśród młodzieży dotyczącą problemów uzależnień celem zdiagnozowania problemu.
- nauczyciele wychowania fizycznego prowadzą zajęcia sportowe pozalekcyjne, które mają odciągnąć młodzież od używek poprzez uprawianie sportu

Szkoła realizuje różnorodne projekty edukacyjne w których udział młodzieży w projektach daje im możliwość mądrego organizowania wolnego czasu.

Siostry Salezjanki z Różanegostoku prowadzą Świetlicę „Ciepły Dom”, która odpowiada na potrzeby środowiska lokalnego w Różanymstoku. Z diagnozy środowiska wynika, że większość dzieci do niej uczestniczących jest z rodzin patologicznych, rozbitych i dotkniętych patologią alkoholową.

W bieżącym roku od stycznia do czerwca w zajęciach w świetlicy uczestniczyło 26 dzieci, a od września do grudnia 12 dzieci. Przyczyna zmniejszenia ilości dzieci było otwarcie świetlicy w szkole dla dzieci dojeżdżających i dla tych, których rodzice pracują.

W programie profilaktyczno-wychowawczym realizowanym zgodnie z programem szkoły podstawowej w Różanymstoku zwrócono uwagę na rozwijanie poczucia bezpieczeństwa, umiejętność współżycia z rówieśnikami, pomoc wzajemną, kulturę języka, obdarowywania się wzajemną życzliwością i dobrocią oraz na problem alkoholizmu i narkomanii. Uczulenie na unikanie okazji i osób, które proponują im zażywanie w/w używek oraz ukazanie jakie spustoszenie niesie za sobą dla organizmu i najbliższego otoczenia.

W maju dzieci włączyły się do ogólnopolskiego konkursu plastycznego "Maryja Wspomożycielka Matką Rodziny Salezjańskiej"- 5 dzieci otrzymało nagrodę.

Przeprowadzono wiele konkursów, w których dzieci wykazywały się zdobytą wiedzą w szkole, dzieci wzięły udział w popisach akrobatycznych chłopców z Ugandy goszczących w Salezjańskim Ośrodku Wychowawczym.

W okresie wakacyjnym 9 podopiecznych wyjechało na kolonie do Elbląga

W grudniu wspólnie z wychowankami Świetlicy przygotowano ozdoby choinkowe i świąteczne. Starano się je uczulić na dobre przygotowanie się do wspólnego radowania w czasie świąt. W dniu 18 grudnia odbyła się wieczerza wigilijna, dzieci przedstawiły scenkę „Dziewczynka z zapalnikami”, podzielono się opłatkiem, śpiewano kolędy. Dzieci otrzymały prezenty.

III. Sprawozdanie finansowo – opisowe.

Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2009 roku wyniosła **156.858,98 zł**. Ponadto na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została przekazana kwota 5982 zł, która pozostała na koniec 2008 z tego funduszu. Suma przedmiotowych środków stanowi kwotę 162.840,98 zł.

Łączna wysokość środków faktycznie wykorzystana na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2009 roku wyniosła **144.745,29 zł**.

w tym :

I - na utrzymanie świetlic opiekuńczo- wychowawczych obejmujące wynagrodzenie pracowników świetlic , przelew składki zdrowotnej , podatku dochodowego oraz dożywianie dzieci z 3 świetlic – 46.274,68 zł;

II - na wynagrodzenie za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przekazano kwotę 4.358,00 zł;

III - na realizację zadań wykonywanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmujących opłaty za opinie biegłych sądowych, koszty sądowe ponoszone w związku ze skierowaniem przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przymusowe leczenie oraz opłata za szkolenie – 2588,16 zł

IV - na zadania realizowane przez Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Białostockiej przekazano kwotę 21.045,40 zł. Realizowany w 2009 roku program obejmował m.in.:

- akcję „I Ty możesz zostać Św. Mikołajem” w ramach którego przyznano środki na prezenty dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi;

- Cykl imprez profilaktyczno-sportowych w okresie ferii pod hasłem „Sport uczy, bawi nas. W ferie miło spędzaj czas”;

- Konkurs profilaktyczny „Dąbrowa bez nałogów”;

- Imprezy profilaktyczne: „Mile wspólnie spędzamy czas-na nałogi nie stać nas”,

- „Bezalkoholowo i na wesoło”

- Impreza profilaktyczno-integracyjna „Aktywny wypoczynek walką z alkoholizmem”

- Impreza profilaktyczno-rekreacyjna „Zabawie TAK , nałogom NIE”

V - na imprezy sportowe połączone z programem dotyczącym zdrowego trybu życia i walce z nałogami , promujący życie bez alkoholu i narkotyków przekazana została kwota 9596,70 zł;

W ramach tego działania zorganizowano m.in. następujące imprezy profilaktyczno-sportowe:

„Sport integracją osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym”,

„Szybka piłka lepsza niż szybkie piwko” (organizatorzy : MGOK i LKS Dąb),

„Pierwszy Dąbrowski 12-godzinny Bieg trzeźwości”,

„Mikołaju! kres nałogom nadszedł dziś. W świat zabawy z nami idź”

- Imprezy profilaktyczno-sportowe: „Sport integracją osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym”, „Szybka piłka lepsza niż szybkie piwko”

VI - na kolonie, obozy i wycieczki z programem profilaktycznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii przekazano kwotę 37.224,82 zł,

realizacja tego zadania objęła zorganizowanie kolonii harcerskich, zimowisk i obozów sportowych oraz dofinansowanie wyjazdów na takie imprezy dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu oraz dofinansowanie wycieczek w ramach których realizowano programy profilaktyczne. Ponadto dofinansowanie kolonii letnich o charakterze profilaktyczno-sportowym (organizatorzy: MGOK i LKS Dąb oraz szkoły).

VII -na realizację programów profilaktycznych realizowanych przez świetlice, szkoły i przedszkole w Dąbrowie Białostockiej, obejmujące spektakle o tematyce walki z nałogami, promujący zdrowy tryb życia, ponadto na zorganizowanie konkursów, wigilii i innych imprez z programem profilaktyki antyalkoholowej – 23.657,53, w tym:

- Program profilaktyki alkoholowej „Zima bez używek”
- Program profilaktyczny „Narkotykom NIE!!”
- Program profilaktyki alkoholowej „Wiosna bez używek”
- Program profilaktyczny obejmujący m.in. Spektakl profilaktyczny „Wyjść poza schemat”
- Gwiazdkowy Turniej Skoku Wzwyż pod hasłem „Sport-tak, używki-nie”
- Spektakle profilaktyczne w ramach programu edukacyjno-profilaktycznego dla dzieci
- Program profilaktyczny „Skok po trzeźwość”
- Gminny Indywidualny Trójbój Lekkoatletyczny pod hasłem „Sport alternatywą dla używek
- Program antyalkoholowy „Żyj zdrowo”
- Program profilaktyczny „Żyj w trzeźwości”
- Zorganizowanie imprezy z elementami profilaktyki z udziałem aktorów studia artystycznego „Narwał
- Festyn z elementami profilaktyki „Mamo, tato baw się ze mną”
- IV Piknik rodzinny Z udziałem Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów „Klanza”
- IV Turniej szkół wiejskich Rambit
- Program profilaktyczny obejmujący: Konkurs „Nie – używkom”, Spektakle „Bądź sobą”, „Dramat tragedię pozostaw teatrowi”, Sportowy Dzień Dziecka

Kwota **13.236 zł**, która pozostała na koniec 2009 roku została przeznaczona na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w miesiącu styczniu 2010 roku, gdyż I rata z tyt. opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2010 roku wpływa w drugiej połowie stycznia.

Natomiast różnica w kwocie **4859,69 zł** będzie podlegała rozliczeniu w 2010 roku – o taką kwotę zostaną zwiększone wydatki w 2010 roku.

Przewodniczący Komisji

mgr Leszek Ktefko